

Markering i hele Europa

50 år
FRIGJØRINGS-
JUBILEET

Broderland samlet i Berlin

SAMARBEIDE:
Berlin sto i samarbeidets tegn i går. Her legger den russiske statsminister Viktor Tsjernomyrdin ned en krans på et sovjetisk minnesmerke i Berlin.
Foto: NTB/AP.

8. mai var Europas seier over Europa, sa Frankrikes president Francois Mitterrand i følelsesladet avskjedstale i Berlin.

Aftenpostens korrespondenter
HALVOR HEGTUN
MORTEN FYHN

Berlin/Paris. Ledere for de fire seiersmakterne som delte Tyskland i okkupasjonssoner i 1945, vendte i går tilbake til Berlin som nære venner og partnere av forbundsrepublikken. Alle gjorde sitt ytterste for å poengtere at fremtiden nå var viktige-

re enn fordums fiendskap. De reiste seg til tonene av den tyske nasjonalsangen, bare noen få kvartaler fra restene av Hitlers førerbunker og Gestapos hovedkvarter.

Sterkest inntrykk gjorde den dødssyke François Mitterrand, som en av de nærmeste dagene trer tilbake etter 14 år som fransk president. Han snakket i lange ettertenksomme setninger, det meste av tiden uten manuskript, om broderlandene Tyskland og Frankrike som trengte mer enn tusen år på å forenes med hverandre.

Gode tyskere

– Hvordan kunne jeg bevare håpet da jeg satt som fransk

soldat i krigsfangenskap i nazi-Tyskland? Jeg hadde mistet alt. Himmelen var mørk. Europa var i klørne på en fryktelig ideologi. Jeg fattet likevel mot, fordi jeg lærte tyskere å kjenne. Jeg møtte gode og ærlige tyskere, sa Mitterrand.

– Krigens slutt er blitt minnet i så mange byer. Men av særlig betydning er minnestunden her i i Tysklands hovedstad, sa USAs visepresident Al Gore. Med 50 års avstand til begivenhetene, kan vi slå fast at seiersdagen for de allierte ikke bare var en seier i Europa. Det var en seier for Europa, sa han.

Ny epoke

Britenes regjeringssjef,

John Major, mente å vite at Europa står på terskelen til en ny tidsepoke, preget av tillit, fornuft og toleranse. Også Russlands statsminister, Viktor Tsjernomyrdin, gjorde det klart at man har sluttet å snakke om vinnere og tapere i forbindelse med krigen. – For Russland og Tyskland finnes det ikke noe alternativ til et nært og vennskapelig samarbeid og fellesskap, sa Tsjernomyrdin.

For Tyskland talte forbundsresident Roman Herzog. Han ønsket ikke å bidra ytterligere til de siste dagers debatt om hvorvidt den 8. mai skal minnes som en befrielse eller nederlag. Etter å ha banket fast tyskernes eneansvar for verdenskrigen og de ufat-

telige lidelsene, valgte han isteden å minnes 8. mai som «den åpne døren til fremtiden».

Store menneskemasser langs hovedstadens parade-gate Champs Elysees ble snytt for både militærparade og nærkontakt med representanter for henimot 80 land.

For de 7500 offisielle gjestene, de 2000 som la beslag på de frie plassene og for TV-seerne, var det imidlertid en verdig og storslått høytidsstund. Ekstra pikant ble det at den nyvalgte president Jacques Chirac satt ved siden av forgjengeren François Mitterrand. Mange gjester benyttet anledningen til å veksle noen ord med Chirac, og man merket seg at han tok seg ekstra

god tid med forbundskansler Helmut Kohl.

Forbrødring

I Moskva fikk seks norske veteraner en hjertelig velkomst av russiske veteraner i går, melder NTB. Den norske veterandeleasjonen består av generalmajor Werner Christie (77), Milorg-mannen, fenrik Reidar Bjørn-Larsen (74), major Ivar Ekornseter (74), Arne Fossum (75) fra Trondheim, som først tjenestegjorde i Skottland og siden deltok i frigjøringen av Finnmark, oberstlytnant Ola Haugan (75) som også avsluttet sin krigsinnsats i Finnmark, og Olav E. Steffensen, også han Finnmark-veteran.

108546